

<div></div>
עין משפט <div>נר מצוה</div>
<p></p> <div>לו א מיי פֿיר מהלכות תמידין ומוספין הלכה ד:</div>
<p></p>
<p>לענין רש"י</p>
<p>רוק"א [אורוג"א]. גרניר (צמח). אלרינאר"א [אלינדר"א]. כוסבר. פוריש [פוריל"ש]. כרשים (ירק מאכל). לייטוג"א. חסה.</p>
<p></p>

רבינו חננאל

פי' גרגירה זינתה גירה מלשון הנוףא דמרגמי' גיירא. שדר ליה כוסברתא כלומר הרגז בתוך כוס ברותא שדר ליה כרתי כלומר אד יתרגנה יכרת זרעו שדר ליה חסא כלומר לא שלחתי לך אלא שתחוס עליה כלומר וכסה אותה אמרינן לך לך קטיף אבבא דבי רבי . וא"ת והלא שפיכות דמיס הוא משבע מנות ואפילו לישראל אסור דהא תניא (לקמן טו.) העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא היו ע מעלין ולא מורדין וי"ל שהיה ירא פן יודיעו הדבר אל השמים והיו גורמין להרגו ואמרין ע אס זכא להרגן השכם להרגו עי"ל שהיה צורך המינים והמסורות לדע"ג דלין מינים באומות לענין קבלת קרנן מידס לענין הורדה אינא כדפריך בפ"ק דחולין (דף יג.): איבא י יה דהאי דקאי אבבא וכו'. ר' אלחנן פירש דל"ג אס כן דלי א"ל (ב) היה לו לרבי חנינא להצין שהיה מת דאס היה ישן מה גבורה יש להקפץ אדס משנתו. אמרינן במדרש חלז מטמא חלב מנטר כשנוגד רבי גזרו שלא למוז ואביו ואמו מלווה שלח קיסר והציאו לרבי ואמו לפניו והסליפתו אמו באנטונינוס והינקתו עד שהציאמו לפני קיסר לפניך ואני תהותך ע שור ואמר אותו הגמון אני ראיתי שמלו את זה אלא הקצ"ה עושה להם נסים בכל עת וצטלו הגורה ואמרי' נמי צירושלמי שלסוף למד אנטונינוס תורה ונתגייר ומל עצמו: ה"ג: ב ל נשיאיה ולא בל שרייה פרט לקטיעה וכו'. ולא גרס שריה ולא כל שריה דקרא כתיב מלכיה וכל נשיאיה ע ואורי' דנשיא הוא הישע שמפורש בספר יוסיפון שנשבעו רומיים שלא להמליך עליהם עוד מלך בצציל אחד שלקח אשה אחת בחוקה אלא שהיו ממנים ישיש אחד ולו שלג מאות יועצים ולסוף כמה שנים מלך עליהם אחד בחוקה שמהא אמו בלדסה ונצקעת בטנה ומצאוהו חי ומלך עליהם ונקרא קיסר בלשון רומי והוא לשון כרות בעצרים ועל שמו נקראו כל המלכים שלאחריו קיסר: ור"י דה דאיפא דאוריא בלא מכבא . וא"ת והא אמרינן פרט לאנטונינוס אע"ג דאזל בלא מכסא ויש לומר שגס הוא נימול דגרסינן צירושלמי דמגילה (פ"ה) א"ל אנטונינוס לרבי את מאכילני מן לוימן לעמיד לבא א"ל אין א"ל מן אימר פסמא לית את מאכילני ומן לוימן את מאכילני א"ל מה אעביד לך דהא כתיב וכל ערל לא יאכל צו כיון דשמע כן אזל וגזר גרמיה דהא אמרה לאייר אנטונינוס: נ ון
הבא בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בכמה שנים קטיעה קנה עולמו בשעה אחת. כי מת אנטונינוס אמר רבי נתפרדה חבילה. אדרכן שמשיה לרב כדי מית אמר רב

י:

שדרך יִיה בוסברתא. לפי"ה קשה מה עלה בדעתו של רבי מתחלה לומר שישחטנה ועוד קשה שלצסוף חזר צו רבי מעצמו לךך נראה כפירוש ר"ח והערוך ^ט שדר ליה גרגירא כלומר נאפה גירא הנוףא והנואפת תרגום ירושלמי גיירא וגיירתא שדר ליה כוסברתא

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

ולימא **ליה**. צפרהסיא: **ד**למא **מ**אערי **ליה**. לרבי: **ע**זדה **אי**סורא. ונתה: **ש**דר **ליה**. אנטונינוס לרבי עשז ששמו גרגירא רוק"א בלע"ז והצין רבי מה לי ולעשז הזה ודאי סימנא הוא דשלח לי גרגירא נגדרי' ונמשך לב גירא עם הנואפים ^ה יודע היה ללמוד אנטונינוס: **ש**דר **ליה**. רבי כוסברתא בלע"ז אלויןאר"א.

כלומר שחוט הצת כוס ברתא שמי מלות: **ה**דר **ש**דר **ליה**. אנטונינוס כרתי בלע"ז פורי"ש. כלומר אס כן יכרת זרעי: **ה**דר **ש**דר **ליה** **חסא**. לייטוג"א בלע"ז. כלומר חוס עלה: **מ**טראסא. דיאסקאזא של עור כמין שקיס גדולים: **ו**וחיטי **א**פומייסו. שאס יפתחו השקיס רואיס החטים ולא יצינו: **ו**דאסו **מ**ינייטו **ני**פוק **ע**לייטו. היואלץ מבצין יוצאו הוצאות למלכי רומי העומדין אחרי על סמן הממון הלז: **נ**קראס. מערה. לשון נקרת הצור (שמות לב): **ל**ציסיס **ד**רבי. ללמוד מורה: **מ**שמש **ליה**. משמש לפניו בצעודה: **ש**מה **א**דוס. בגיהנס משמעי קרא: **מי** **ש**יש **לו** **ני**מא **ד**רגלו. דשר מת ומאערו: **וי**חיס. ויצריא: **כל** **ד**וזי **מ**ולא. נושא את המלך דצברים בושת הוא למלך ומשפט האיש להשליכו: **ל**קמוניא **ח**לינא. צית מלא עפר: **מ**טרוניסא. רומית: **אי**נפא. ספיניה: **ב**לא **מי**כסא. כלומר איז לך הויזל ועליהן אתה נהרג שלא מלטה את עצמן ומטול חלק עמהם: **ו**יסיס **ל**אסרו **ו**לניו. בלחם הפנים כתיב וכהן ^ט נוטל מחלה כדאמרין בסדר יומא (דף פ:.) ונטול חלה אחת משמי מלות של עזרת וארבע את חמש ממעשה לחם הפנים והתו מפרש לה דפלגא היא. והכי נמי השוע אותי נגד כולן שהוכיר שמי לבד: **א**ידכן. שר שצעודי כוכבים היה: נתפרדה

במלכותא כולי האי אמר מי ישימינו מצע תחתך לעולם הבא א"ל אתינא לעלמא דאתי א"ל אין א"ל והכתיב ² לא יהיה שריר לבית עשו בעושה מעשה עשו תניא גמי הכי לא יהיה שריר לבית עשו וכול לכל ת"ל לבית עשו בעושה מעשה עשו א"ל והכתיב ³שמה אדום מלכיה וכל נשיאיה א"ל מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל שריה תניא גמי הכי מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל שריה מלכיה ולא כל מלכיה פרט לאנטונינוס בן אסוריום כל נשיאיה ולא כל שריה פרט לקטיעה בר שלום קטיעה בר שלום מאי ^ט(הוי) דההוא קיסרא דהוה סני ליהודאי אמר להו לחשיבי דמלכותא מי שעלה לו נימא ברגלו יקטענה ויחיה או יניחנה ויצטער אמרו לו יקטענה ויחיה אמר להו קטיעה בר שלום חדא דלא יכלת להו לבוליהו דכתיב ⁴כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם ^ומאי קאמר אלימא דבדרתהון בד' רוחות האי כארבע רוחות לארבע רוחות מבעי ליה אלא כשם שא"א לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל ועוד קרו לך מלכותא קטיעה א"ל ^ומימר שפיר קאמרת מיהו כל דוכי ^ט(מלכא) שדו ליה לקמוניא חלילא כדי הוה נקטין ליה ואוליין אמרה ליה ההיא מטרוניתא ווי ליה ^טלאילפא דאולא בלא מכסא נפל על רישא דעורלתיה קטעה אמר יהבית מכסי חלפית ועברית כי קא שדו ליה אמר כל נכסאי לר"ע וחביריו יצא ר"ע ודרש ⁵והיה לאהרן ולבניו ^אמחצה לאהרן ומחצה לבניו יצתה בת קול ואמרה קטיעה בר שלום מזומן לחיי העוה"ב ^בבכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו בכמה שנים אנטונינוס שמשיה לרבי אדרכן שמשיה לרב כי שכיב אנטונינוס א"ר נתפרדה חבילה כי שכיב אדרכן אמר רב נתפרדה

השמים פרשמי אתכם לרוחות העולם כדי שתקיים, שנאמר (ירמיה א) אס לא גרמי יומם וילילה חקות שמים וארץ לא שמי (תענית ג). דוכי למלכא. טלמו ומשקיו דצבריו ומנייטו (סנהדרין לט.).

מסורת הש"ם

<div></div>
<p>(א) [בעי' ליתא], (ב) [שבת קרב: ערובין כד.], (ג) [ז"ל ליתא], (ד) [מגילה טו.], (ה) [ז"ל דא], (ו) [תענית ג: ע"ש], (ז) [סנהדרין לג.], (ח) [ז"ל למלכא], (ט) [נצברים כח פס' סח מתרגס יושג' באניות באילפא], (י) יומא ז': סנהדרין כה. ב"צ קמג, (יא) [נקמן ז. ית.], (יב) [בעי': וסין גדול, מ] [ערך כרת א'], (יג) [ועי' צעירן שכתב עוד פירוש אחר והוא כפירוש רש"י], (יד) [היו ליתא כס"א], (טו) [נצרכות נח. סב: סנהדרין עב.], (יז) [היו ליתא כס"א], (יח) [בעי' הראשון טספ: וס"ק כל נשיאה והיו האפיפיור אמרכל ממונה על כל הנזירים],</p>
<div></div>

תורה אור השלם

- גם במדקך מלך אל תקלל ובחזרי משבךב אל תקלל עשיר כי עוף השמים יליך את הקול ובעל בנפים יציד דבר: קהלת י כ
- והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבדיל ובית עשו לקש ולדקל בהם ואכלום ולא ידעה שריר לבית עשו כי יי דבר: עובדיה אי ח
- שמה אדום מלכיה וכל נשיאיה אשר נתנו בביתך את חללי חרב והיה את ערלים ישיבנו ואת ירד בור: יחזקאל לב כט
- הוי הוי וגזס מארץ צפון גאם יי כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם נאם יי: זכריה ב י
- והיה לאהרן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל כי תרומה הוא ותרומה ידעה מאת בני ישראל מובדו שלמיהם תרומתם לוי: שמות כט כח

והיתה לאהרן ולבניו ואכלהו במקום קדש כי קדש קדשים הוא לו מאשי ידעה חק עולם: וקרא כדי ט

הגהות הב"ח

- רש"י ד"ה שדר ליה וכו' הטואפים (יודע היה ללמוד אנטונינוס) תא"מ וי"צ ס"א אין זה: (ב) תוס' ד"ה אמר וכו' דלי א"ל הכי היה לו ל"י מנינא:

מוסף רש"י

לית דין בר איניש. אלא מלאך (שבת קיב: ערובין כד.). כשם שא"א לעולם בלא רוחות. אלא יתקיים מרוב הגל ומממות, כך א"א לעולם בלא ישראל. אכן העולם מתקיים אלא בשל ישראל, והכי קאמר קלא כי כלרעב רוחות